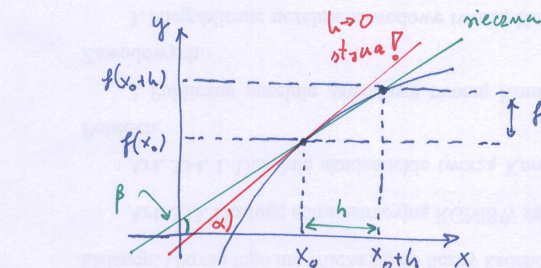

Zad. 1.1

Pochodna jako granica funkcji, konkretnie ilorazu różnicowego.

$$f'(x) = \frac{df}{dx}(x) = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(x+h) - f(x)}{h}$$

Jak ten przedmiot czasem interpretacja graficzna.

$$\tan \beta = \frac{f(x_0+h) - f(x_0)}{h}$$

tangen kąt nachylenia niewielki

$$\lim_{h \rightarrow 0} \frac{f(x_0+h) - f(x_0)}{h} = \tan \alpha$$

pochodna = tangens kąta nachylenia stycznej

wsp. w punkcie x_0 dla wygody

(a) $\bullet x^2$

$$\frac{d}{dx}(x^2) = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{(x+h)^2 - x^2}{h} = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{x^2 + 2xh + h^2 - x^2}{h} = \lim_{h \rightarrow 0} (2x + h) = 2x$$

Ogólny wzór dla dowolnej potęgi (tej rzeczywistej):

$$\frac{d}{dx}(x^\alpha) = \alpha x^{\alpha-1}$$

$\bullet \sin x$

$$\frac{d}{dx}(\sin x) = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{\sin(x+h) - \sin x}{h} = \lim_{h \rightarrow 0} \frac{2 \cos\left(\frac{x+h+x}{2}\right) \sin\left(\frac{x+h-x}{2}\right)}{h} =$$

$$= \lim_{h \rightarrow 0} \frac{2 \cos\left(\frac{2x+h}{2}\right) \sin\left(\frac{h}{2}\right)}{h} = \lim_{h \rightarrow 0} \cos\left(x + \frac{h}{2}\right) \frac{\sin\left(\frac{h}{2}\right)}{\frac{h}{2}} = \cos x$$

wzór z tabeli

$$\sin \alpha - \sin \beta = 2 \cos\left(\frac{\alpha+\beta}{2}\right) \sin\left(\frac{\alpha-\beta}{2}\right)$$

jest twierdzenie, które z tabeli, że

$$\lim_{\alpha \rightarrow 0} \frac{\sin \alpha}{\alpha} = 1 \quad \left(\begin{array}{l} \text{tzn. dla} \\ \text{małych } \alpha \end{array} \right)$$

Ogólne podane dla dowolnej i p. arbi.

$$\frac{d}{dx}(\sin x) = \cos x$$

$$\frac{d}{dx}(\cos x) = -\sin x$$

• $\log_a x$

$$\begin{aligned} \frac{d}{dx}(\log_a x) &= \lim_{h \rightarrow 0} \frac{\log_a(x+h) - \log_a x}{h} \stackrel{\text{zwyczaj}}{=} \lim_{h \rightarrow 0} \frac{1}{h} \log_a \left(\frac{x+h}{x} \right) = \\ &= \lim_{h \rightarrow 0} \left(\frac{1}{h} \log_a \left(1 + \frac{h}{x} \right) \right) = \lim_{h \rightarrow 0} \left(\log_a \left[\left(1 + \frac{h}{x} \right)^{\frac{1}{h}} \right] \right) = \end{aligned}$$

Mozna teraz sobie zamienić $h \rightarrow 0$ na $n \rightarrow \infty$, dla dowolnego x , czyli $\frac{h}{x} = \frac{1}{n} \Rightarrow \frac{1}{h} = \frac{n}{x}$ i otrzymamy

$$\begin{aligned} &= \lim_{n \rightarrow \infty} \left(\log_a \left[\left(1 + \frac{1}{n} \right)^{\frac{n}{x}} \right] \right) = \lim_{n \rightarrow \infty} \left[\log_a \left[\left(1 + \frac{1}{n} \right)^n \right]^{\left(\frac{1}{x} \right)} \right] = \\ &= \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1}{x} \log_a \left[\left(1 + \frac{1}{n} \right)^n \right] = \frac{1}{x} \log_a \left[\lim_{n \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{1}{n} \right)^n \right] = \frac{1}{x} \log_a e \end{aligned}$$

można tak

to prawie istnie
i oznaczają $e \approx 2.718$
(bardzo ważna liczba)

Szycielko przypadek to $a = e$, wtedy $\log_e = \ln$ (logarytm naturalny)

i mamy, że

$$\frac{d}{dx}(\ln x) = \frac{1}{x}$$

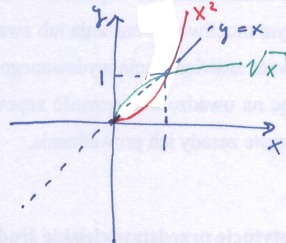
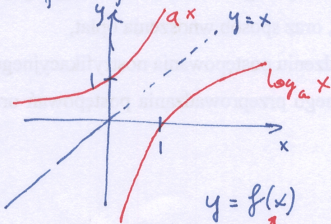
$$(6) \cdot \frac{d}{dx}(4x^4 + 5x - 2\sin x) =$$

$$= \frac{d}{dx}(4x^4) + \frac{d}{dx}(5x) - \frac{d}{dx}(2\sin x) =$$

$$= 4 \underbrace{\frac{d}{dx}(x^4)}_{4x^3} + 5 \underbrace{\frac{d}{dx}(x)}_1 - 2 \underbrace{\frac{d}{dx}(\sin x)}_{\cos x} = 16x^3 + 5 - 2\cos x$$

• a^x

Konstanta: funkcje odwrotne (miejscami - odwrócone względem $y=x$)

$y = f(x)$
 $x = f(y)$ i wyliczyć $y = f^{-1}(x)$

Pochodna funkcji odwrotnej to odwrotność pochodnej. Jestli mamy $y = f(x)$ to liczymy $x = f^{-1}(y)$ i liczymy pochodną $\frac{dx}{dy} = \frac{df^{-1}(y)}{dy}$, podstawiamy potem w tożsamość za x i odwracamy.

$$y(x) = a^x \Rightarrow x(y) = \log_a y$$

$$\frac{dx(y)}{dy} = \frac{d}{dy}(\log_a y) = \frac{1}{y} \underbrace{\log_a e}_{\text{konstanta}} = \frac{1}{a^x} \log_a e$$

pochodna $\frac{df^{-1}}{dy}$ i teraz odwracamy

$$\frac{dy(x)}{dx} = \left(\frac{dx(y)}{dy} \right)^{-1} = \frac{1}{\frac{1}{a^x} \log_a e} = \left[\frac{a^x}{\log_a e} = \frac{d}{dx}(a^x) \right]$$

szukamy pochodnej

Stwierdzenie przypadek to $a=e$, wtedy $\frac{d}{dx}(e^x) = e^x$

najprostsza pochodna!

$$\bullet \frac{d}{dx} \left(3e^x [\ln x + \sin(x^5+2)] \right) =$$

$$= \frac{d}{dx} (3e^x) \cdot [\ln x + \sin(x^5+2)] + 3e^x \cdot \frac{d}{dx} [\ln x + \sin(x^5+2)] =$$

$$= 3e^x \cdot [\ln x + \sin(x^5+2)] + 3e^x \left[\frac{d}{dx} (\ln x) + \frac{d}{dx} (\sin(x^5+2)) \right] =$$

$$= 3e^x \cdot [\ln x + \sin(x^5+2)] + 3e^x \left[\frac{1}{x} + \cos(x^5+2) \cdot \frac{d}{dx} (x^5+2) \right] =$$

$$= 3e^x \left[\ln x + \frac{1}{x} + \sin(x^5+2) + 5x^4 \cos(x^5+2) \right]$$

1. Wzór na iloczyn:

$$(fg)' = f'g + fg'$$

2. Podwójne funkcji złożonej

$$[f(g(x))]' = f'(g(x)) \cdot g'(x)$$

jakby g było argumentem

funkcja z cosina